

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Žemės ūkio ateities perspektyvų vietovėse, kurioms būdingos tam tikros gamtinės kliūtys (kalnų, salų ir atokiausiuose regionuose)

(2006/C 318/16)

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, vadovaudamasis Darbo tvarkos taisyklių 29 straipsnio 2 dalimi, 2005 m. sausio 19 d. nusprendė parengti nuomonę savo dėl *Žemės ūkio ateities perspektyvų vietovėse, kurioms būdingos tam tikros gamtinės kliūtys (kalnų, salų ir atokiausiuose regionuose)*.

Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2006 m. liepos 11 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėjai Gilbert Bros ir Joan Caball i Subirana.

429-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2006 m. rugsėjo 13–14 d. (rugsėjo 13 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 173 nariams balsavus už, 6 — prieš ir 16 susilaikius.

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1 Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomone, būtina viešai ir politiniu lygmeniu pripažinti, kad yra vietovės, kurioms būdingos tam tikros gamtinės kliūtys (kalnų, salų ir atokiausi regionai ir ypač salos), kad būtų galima imtis specialių, tikruosius šių vietovių poreikius atitinkančių priemonių.

1.2 Atsižvelgdamas į tarp regionų ar valstybių narių ir Europos Komisijos vykstančias derybas dėl kaimo plėtros programų ir regioninių programų konkurencingumui didinti, Komitetas norėtų pabrėžti žemdirbystės svarbą ir poreikius tam tikrų gamtinių kliūčių turinčiose vietovėse (kalnų, salų ir atokiausiuose regionuose).

1.3 Todėl Komitetas ragina Europos Komisiją pateikti pasiūlymų dėl šių teritorijų specifinių tolesnio vystymo gairių, kad būtų galima derinti įvairias priemones ir siekti vykdomų veiksmų tarpusavio sąveikos.

1.4 Nors antrasis Bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) — kaimo vietovių plėtros politikos ramstis yra vienas svarbiausių politinių prioritetų, reikia pažymėti, kad ši politika buvo viena pagrindinių kintamųjų, leidusių susitarti dėl finansinių perspektyvų. Kadangi šie biudžeto asignavimai buvo sumažinti, Komitetas ragina Komisiją ir Tarybą kaimo plėtros lėšas skirti silpniausiai išsivysčiusiems ir skurdžiausiems regionams, t. y. vietovėms, kurioms būdingos tam tikros gamtinės kliūtys.

1.5 Komitetas ragina Komisiją ir valstybes nares rengiant struktūrinių fondų kaimo plėtros ir regionines programas užtikrinti, kad šios programos papildys viena kitą ir bus nuoseklios tam tikrų gamtinių kliūčių turinčiose vietovėse.

1.6 Komitetas siūlo, vadovaujantis kalnų regionų vystymo ir populiarinimo platformos pavyzdžiu (pvz., EUROMONTANA), skatinti bendradarbiavimo iniciatyvas salų ir atokiuose regionuose, visų pirma žemės ūkio politikos srityje, aktyviai įtraukiant pilietinę visuomenę.

1.7 Kadangi kalnų, salų ir atokiuose regionuose žemdirbystė išvystyta silpnai ir kartu atlieka reikšmingą vaidmenį, Komitetas mano, kad nepaprastai svarbu įsteigti europinį šių regionų stebėjimo centrą. Tokio stebėjimo centro užduotis būtų parengti europinę žemės ūkio plėtros šiose vietovėse koncepciją. Ja remiantis būtų galima vykdyti žemės ūkio padėties šiose vietovėse stebėseną, analizę ir propagavimą, o stebėjimo centras galėtų būti administracijos įstaigų, pilietinės visuomenės ir įvairių Europos organizacijų atstovų susitikimų, apmąstymų dialogo vieta, kurioje gimtų europinės iniciatyvos siekiant išsaugoti ir vystyti žemės ūkį šiose regionuose.

1.8 Tačiau EESRK nori pabrėžti, kad be šioje nuomonėje minimų kalnų, salų ir atokiausių regionų yra daug kitų vietovių, kuriose žemės ūkis taip pat susiduria su panašiais sunkumais, pavyzdžiui, dėl specifinės ūkių geografinės padėties, didelių ūkininkavimo sąnaudų ar nepalankių klimato sąlygų. Būtent tokias „kitas vietoves, turinčias gamtinių kliūčių“ ir „vietoves, kurioms būdingos specifinės kliūtys“ EESRK numato išnagrinėti kitoje savo nuomonėje artimiausiu metu.

1.9 Kitų vietovių, turinčių gamtinių kliūčių, ribos turi būti nustatomos pagal objektyvius faktorius, kliudančius jose sėkmingai vystyti žemės ūkio veiklą. Tačiau būtina atsižvelgti ir į regionų specifiką.

2. Pagrindimas

2.1 Nuomonės pagrindas

- EESRK nuomonė dėl kalnuotų teritorijų ateities ES ⁽¹⁾;
- EESRK nuomonė dėl kaimo plėtros ⁽²⁾;
- 2001 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Bendrijos teisės aktų dvidešimt penkerių metų taikymo ūkininkavimui kalnuotose vietovėse ⁽³⁾;
- EESRK nuomonė dėl atokiausių regionų ⁽⁴⁾;
- EESRK nuomonė dėl sustiprintos strategijos atokiausiems regionams ⁽⁵⁾;
- EESRK nuomonė dėl žemės ūkio problemų Europos Sąjungos salose ir atokiausiuose regionuose ⁽⁶⁾.

3. Bendroji dalis: vietovės, kurioms būdingos nuolatinės gamtinės kliūtys

3.1 Šiuo metu jau priimti pagrindiniai teisės aktai dėl kaimo plėtros ir regioninės politikos. Vis dėlto paskirstyti lėšas nebuvo lengva, kadangi biudžetas šioms politikos sritims buvo sumažintas. Pagal susitarimą dėl 2007–2013 m. finansinės perspektyvos, mažiau lėšų bus skirta kaimo plėtrai senosiose valstybėse narėse, regioninės politikos fondų lėšų taip pat bus paskirstyta mažiau.

3.2 Po daugelio metų kai kurios atokiausios ir kalnų vietovės bei vietovės, kurioms būdingos nuolatinės gamtinės kliūtys, buvo pripažintos bendrojoje žemės ūkio politikoje (BŽŪP) ir regioninėje politikoje, tuo tarpu salų regionai ir dabar dar nėra pripažinti.

3.2.1 Kalnuoti regionai yra svarbūs Europoje: jie užima trečdalį ES teritorijos ir juose gyvena maždaug 18 proc. 25 ES valstybių narių gyventojų. Priėmus Rumuniją ir Bulgariją, kalnų regionų Europos Sąjungoje dar padaugės. Europos kalnuotos teritorijos labai skiriasi tiek savo fizinėmis ypatybėmis, pvz., topografija ir klimatu, tiek socialiniais ir ekonominiais bruožais, pvz., demografija, prieinamumu ir kaimyninių sričių santykiais su jomis. Kalnų regionai skiriasi pagal žemėnaudos ir žemdirbystės vaidmenį, socialinę sanglaudą ir, svarbiausia, ekonominio išsivystymo lygį.

3.2.2 EUROSTATAS vadovaujasi penkiais kriterijais salos sąvokai apibrėžti: 1) sala turi būti bent vieno kvadratinio kilometro dydžio; 2) atstumas tarp salos ir žemyno turi sudaryti bent vieną kilometrą; 3) saloje turi būti bent 50 nuolatinių

gyventojų; 4) sala negali turėti susiekimo su žemynu ir 5) saloje negali būti ES sostinė.

3.2.3 Taigi į EROSTATO sąvoką neįeina salos, kuriose išikūrusi kuri nors ES sostinė. Prieš paskutinį plėtros etapą, į ją neįėjo Jungtinė Karalystė ir Airija, tačiau nuo 2004 m. gegužės 1 d. ES valstybėmis narėmis tapo dvi gana mažos salos — Kipras ir Malta. Todėl EESRK siūlo pakeisti apibrėžtį taip, kad sąvoka apimtų ir abi naujas valstybes nares. ES jau pripažino tai pasiūlyme dėl naujųjų ES struktūrinių ir sanglaudos fondų ir Sutartyje dėl Konstitucijos Europai.

3.2.4 Nors atokūs regionai (Prancūzijos užjūrio departamentai, Azorai, Madera ir Kanarų salos) yra visateisės ES teritorijos, tam tikrais ypatumais jie skiriasi nuo ES. Šių regionų panaši padėtis, jiems būdingos tam tikros geografinės, fizinės ir istorinės savybės, turinčios didelės įtakos ekonominei ir socialinei regiono raidai.

3.2.5 Kitose mažesnėse specifinėse vietovėse, pvz., miesto apylinkėse ⁽⁷⁾, šlapžemėse arba polderiuose gali tekti susidurti su kitokiomis kliūtimis, į kurias turėtų būti kreipiamas ypatingas dėmesys įgyvendinant įvairias Europos Sąjungos politikos kryptis. Šiuos klausimus EESRK nagrinės kitose savo nuomėnėse.

3.3 Šios vietovės susiduria su nuolatinėmis gamtinėmis kliūtimis, pavyzdžiui, dėl atokumo padidėja rinkodaros, tiekimo ir paslaugų išlaidos, yra sunkiau patekti į rinką. Be to, šiose vietovėse didesnės infrastruktūros, transporto ir energijos išlaidos.

3.4 Todėl žemdirbystės išsaugojimas vietovėse, kurioms būdingos kliūtys, yra labai svarbus jų ekonominiam vystymuisi, socialiniam gyvenimui ir kultūriniam paveldui (ūkininkai sudaro didelę vietovių gyventojų dalį), darniam vietovės vystymuisi ir aplinkai.

3.5 Pastaruoju metu įvyko daug ir esminių BŽŪP pokyčių, kurie neišvengiamai darys poveikį tvariam visų Europos regionų, ypač regionų, kuriems būdingos specifinės gamtinės kliūtys, vystymuisi, visų pirma dėl antrojo ramsčio politikos susilpnėjimo senųjų valstybių narių atžvilgiu. Pokyčiai atspindi dvi tendencijas: viena vertus, jie yra Europos atsakas derybose su PPO (Pasaulio prekybos organizacija) ir pastangų būti konkurencingiems tarptautinėse rinkose išraiška, kita vertus, tai yra neįgyvendintas noras stiprinti paramos priemones aplinkos apsaugai, gyvūnų gerovei ir kaimo vietovėms.

⁽⁷⁾ OL C 74, 2005 3 23.

⁽¹⁾ OL C 302, 2003 03 14; pranešėjas Jean-Paul Bastian.

⁽²⁾ OL C 302, 2004 12 07 ir CES 251/2005, OL C 234, 2005 09 22; pranešėjas Gilbert Bros.

⁽³⁾ INI2000/2222, OL C 072, 2001 03 21.

⁽⁴⁾ OL C 221, 2002 09 17; pranešėjas Philippe Levaux.

⁽⁵⁾ OL C 24, 2006 01 31; pranešėja Margarita Lopez Almendariz.

⁽⁶⁾ OL C 30, 1997 01 30; pranešėjas Leopoldo Quevedo Rojo.

3.6 2003 m. BŽŪP reformos tikslas — padidinti konkurencingumą ir pritaikyti žemės ūkio gamybą prie rinkos poreikių. Jeigu rinkos galios būtų paliktos savieigai, vietovėse, kurioms būdingos kliūtys, žemdirbystė išnyktų, todėl reikalinga tikslinga politika, kuri leistų išsaugoti žemdirbystę šiose su sunkumais susiduriančiose vietovėse.

3.7 Sunku įvertinti 2003 m. rugsėjo 29 d. patvirtintos pirmojo ramsčio reformos, apibrėžusios paramos atsiejamą nuo gamybos, kompleksinį paramos susiejimą ir moduliavimo metodą, poveikį, kadangi valstybės narės ir regionai priėmė skirtingus strateginius sprendimus dėl to, kokių veiksmų turėtų būti imamasi. Vis dėlto akivaizdu, kad dėl reformos gali būti atsisakyta kai kurių gamybos formų arba gamyba gali būti perkelta į kitą vietą (kadangi nebėra būtina gaminti, norint gauti tiesiogines išmokas), pvz., auginant ar penint gyvulius pardavimui.

3.8 Komisijai derantis dėl kaimo plėtros ir regioninės politikos programų su Europos regionais ir valstybėmis narėmis, ypatingas dėmesys turi būti skiriamas vietovėms, turinčioms nuolatinių gamtinių kliūčių, siekiant užtikrinti teritorinę sanglaudą, kuri būtina sėkmingam Lisabonos strategijos įgyvendinimui. Viešąją politiką orientuojant tik į konkurencingumo stiprinimo strategijas, būtų prieštaraujama užsibrėžtiems tikslams. Vis dėlto atrodo, kad kai kurios valstybės narės siekia rinktis būtent šią kryptį.

3.9 Ūkininkavimas turi likti ekonominė veikla, grindžiama ūkininko noru užsiimti verslu. Tai nereiškia, kad kliūčių turinčios vietovės turėtų tapti pasenusių ūkininkavimo metodų muziejais ar rezervatais, kuriuose svarbūs tik dominuojantys arba išskirtini aplinkos aspektai. Žemės ūkio sektoriui pavyko sėkmingai vystytis ir atsinaujinti, pateisinant vartotojų ir visuomenės lūkesčius. Reikėtų ir toliau išlaikyti tokią dinamiką, kad būtų pasinaudota ūkininkų naujovių diegimo ir verslumo gebėjimais. Ūkininkavimas kliūčių turinčiose srityse turėtų išlikti ir suteikti galimybę žemės ūkio maisto produktų sektoriui vystytis gaminant vietos produkciją, kuri leistų šioms vietovėms gyvuoti ekonomiškai. Tą visų pirma galėtų paskatinti valstybės pagalba regionams.

4. Kalnų regionai

4.1 Įžanga: ūkininkavimo kalnų regionuose specifika ir iššūkiai kaimo plėtrai

4.1.1 **Ūkininkavimas kalnų regionuose** pasižymi keletu specifinių bruožų. Nors Europos kalnų regionai skiriasi savo aplinka, dirvožemiu, klimatu, ekonominėmis ar socialinėmis

ypatybėmis, tačiau juos sieja tai, ūkininkavimą šiose vietovėse tam tikra dalimi riboja (arba jam sudaro kliūtis) nuožulnūs šlaitai, nelygus paviršius ir dažniausiai nepalankus klimatas. Gamybos galimybės čia apsiriboja gamybu ir gyvulininkyste. Šie veiksniai taip pat apsunkina galimybes ūkininkavimui šiose srityse prisitaikyti prie konkurencijos sąlygų ir padidina sąnaudas, kurios neleidžia gaminti konkurencingų nebrangių produktų. Tačiau tokia žemdirbystė yra naudinga tvariam kalnų regionų vystymuisi.

4.1.2 Kaimo plėtros iššūkiai kalnuotuose regionuose visų pirma susiję su dirbamos žemės stoka, konkurencija su kita veikla, pvz., miškininkyste ar urbanizacija, žemės ūkio naudenų atsisakymu, turizmo plėtojimu, prieinamumu (arba izoliuotumu), visuotinės svarbos paslaugomis, vandentvarka bei gamtos išteklių valdymu ir ypač biologinės įvairovės išsaugojimu. Galiausiai jie susiję su prekių ir asmenų saugumu, kadangi žemdirbystė ir miškininkystė daro teigiamą poveikį kovojant su gamtos stichijomis (nuošliaužomis, potvyniais, lavinomis ar gaisrais).

4.2 Suderintos ES apibrėžties poreikis

Primename, kad savo nuomonėje dėl kalnuotų teritorijų ateities EESRK atkreipia dėmesį į tai, kad ⁽⁸⁾

valstybėse narėse labai skiriasi kalnuotų teritorijų klasifikavimo tvarka. Nors turėtų išlikti tam tikras subsidiarumas priimant galutinį sprendimą dėl vietovių pripažinimo kalnuotomis teritorijomis, tačiau pageidautina standartizuoti kalnuotų teritorijų pripažinimo tvarką, pritaikant dabartinę ES apibrėžtį ir nustatant kiekvieno kriterijaus (šlaito nuožulnumas, aukštis ir klimatas) ribas.

4.2.1 Europos Audito Rūmų pranešimas ir Europos Komisijos užsakymu atliktas tyrimas „Kalnuotos teritorijos Europoje: kalnuotų teritorijų ES valstybėse narėse, šalyse kandidatėse ir kitose Europos šalyse analizė“, paskelbtas 2004 m. sausio mėn. internete adresu http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docgener/studies/study_en.htm, gali padėti Komisijai suvienodinti kalnuotų teritorijų sąvoką.

4.3 Europos Sąjunga turi vadovautis specialia kalnuotų teritorijų politika

4.3.1 Ūkininkavimas kalnuotose teritorijose daro ypatingai teigiamą poveikį aplinkai ir pačiam regionui. Ūkininkai apskritai teikia didelę naudą vietos ekonomikai, aplinkai ir visuomenei.

⁽⁸⁾ Žr. 1 išnašą.

Tai yra kalnuotų regionų „teigiamas išorės poveikis“ arba jų „daugiafunkciškumas“. Ūkininkavimas yra veiksminga žemės naudojimo planavimo ir gamtos išteklių valdymo forma ir yra nepaprastai svarbus sėkmingam gamtovaizdžio formavimui. Šie aspektai ypač reikšmingi kalnuotiems regionams dėl gausių vandens išteklių, kalnams būdingos biologinės įvairovės ir beveik visų kalnuotų vietovių patrauklumo turistams. Be to, ūkininkavimas kalnų regionuose taip pat padeda išsaugoti tam tikras gyvūnų ir augalų rūšis dėl jų tiesioginio naudojimo (ūkiuose auginamos galvijų, avių veislės, kurios eksportuojamos į visas pasaulio šalis dėl jų atsparumo, taip pat specifinės augalų rūšys, pvz., naudojamos kvėpalų gamybai, ar vartotojų neseniai vėl atrastos javų rūšys) arba dėl ūkininkavimo poveikio (kalnų ganyklų priežiūra ir t. t.). Žemdirbystė šiose srityse taip pat padeda užtikrinti didelę žemės ūkio ir maisto produkcijos įvairovę Europos rinkoje, kadangi į rinką pateikiami originalūs ir žinomi regiono produktai, susiduriantys su mažesne konkurencija, o tai taip pat padeda išsaugoti tradicines gamybos paslaptis ir žinias. Galiausiai ši ūkininkavimo forma prisideda prie užimtumo kaimo vietovėse ir turi glaudžių sąsajų su veikla, nesusijusia su ūkininkavimu, kadangi daugelyje regionų didelė gyventojų dalis tuo pačiu metu dirba kelis darbus.

4.3.2 Bendras paramos sumažinimas kalnuotų vietovių ūkininkams nedelsiant sukeltų neigiamų pasekmių, pvz., paskatintų atsisakyti žemės ūkio įmonių, todėl sumažėtų ūkininkų vaidmuo puoselėjant gamtovaizdį, nebent už teigiamą išorės poveikį galėtų būti apmokama pagal sąskaitas už pateiktas paslaugas (ko šiuo metu nėra). Taigi tai yra visuotinės svarbos klausimas, aktualus visiems sprendimus priimančioms viešojo sektoriaus subjektams ir piliečiams. Šio klausimo negalima ignoruoti, jei iš tikrųjų norima teikti pirmenybę tvaraus vystymosi metodams ir priemonėms.

4.3.3 Kalnų vietovių ekonomikai būtina išlaikyti produktyvų ūkininkavimą, kad būtų galima sudaryti sąlygas jų transformavimui, kartu ir papildomos vertės sukūrimui šiuose regionuose, o tai paskatintų užimtumą, augimą ir t.t. Be to, kalnuotų regionų gaminiai dažnai sudaro kultūros paveldo pagrindą, kuris kalnų regionuose paprastai yra labai turtingas ir jo išlikimas priklauso nuo vietos gaminių, kaip pavyzdį būtų galima paminėti sūrį *Artisou de Margeride* ⁽⁹⁾, kuris yra pagrindinis šio sūrio festivalio (pranc. *fête des artisous*) elementas, *Mahon* sūrį arba *Rute* anyžių degtinę.

4.3.4 Ūkininkavimas kalnų vietovėse susiduria su tam tikrais nuolatiniiais apribojimais. Sukūrus pirmąjį BŽŪP ramstį, kuris tradiciškai remiasi žemės ūkio gamybos lygiais, kalnų regionams numatyta skirti mažesnę paramą, nei lygumų vietovėms. Pagal antrąjį ramstį skiriama pagalba kalnų vietovėms iš tikrųjų lygiai taip pat svarbi, kaip ir pagal pirmąjį ramstį teikiama pagalba.

Tikslinga kalnuotų regionų politika turi sudaryti sąlygas įvairiausiškai ir nuosekliai atsižvelgti į specifines kalnų regionų ūkių problemas, nepriklausomai nuo to, ar juose užsiimama žemdirbyste, ar verčiamasi iš ganyklų. Ši politika rodo, kad visuomenė ieško dinamiško ūkininkavimo kalnų vietovėse galimybių, kad būtų galima užsiimti žemės ūkio gamyba ir gamtovaizdžio puoselėjimu, o tai yra būtina siekiant ateityje planuoti ir vystyti šias teritorijas.

4.3.5 Komitetas ragina Komisiją, pasitelkiant į pagalbą Europos kaimo plėtros tinklą, įsteigti darbo grupę, kuri užsiimtų kalnų vietovių klausimais.

4.3.6 Viduržemio jūros regiono kalnuotoms vietovėms būdingos ne tik kalnų regionams tipiškos kliūtys, bet ir nepalankus Viduržemio jūros regiono klimatas (sausros, gaisrai, audros ir t. t.). Į šiuos ypatumus reikia atsižvelgti Europos lygiu, kad būtų galima atitinkamai pritaikyti priemones regionų lygiu.

4.4 Prioritetas kalnų regionams pagal antrąjį ramstį skiriant finansavimą

4.4.1 Kadangi senosios valstybės narės mažina arba išaldo asignavimus kaimo plėtrai, o naujosios valstybės linkusios skirti finansavimą trumpuoju laikotarpiu produktyviausioms sritims, Europos Komisija turėtų dėti pastangas, kad ES lėšos atitektų pirmiausia vietovėms, turinčioms nuolatinių gamtinių kliūčių, kadangi būtent joms nuolat reikia tokios pagalbos.

4.5 Svarbu konsoliduoti kompensavimo priemones kalnuotų teritorijų ūkininkams

4.5.1 Kompensacijos už gamtines kliūtis ir jų lemiamas aukštesnės gamybos kainas yra svarbiausia paramos kalnų ūkininkams priemonė. Šiuo metu niekas neabejoja šios priemonės svarba, net jai ir neskiriama pakankamai lėšų užsibrėžtiems tikslams pasiekti.

4.5.2 Žemės ūkio gamybos sąlygoms kalnų regionuose būdingi įvairūs apribojimai dėl aukščio, šlaitų nuožulnumo, sniego ir sunkaus susisiekimo. Šių apribojimų padariniai dvejopi. Dėl apribojimų didėja įrangos (pastatų ir medžiagų) ir transporto išlaidos, sumažėja tam tikrų veiksmų (žemės, kapitalo, darbo) produktyvumas, priklausomai nuo gamybos tipo ir kliūčių masto.

4.5.3 Mažesnis kalnų ūkių gamybos produktyvumas susijęs su trumpesniu vegetacijos laikotarpiu, kuris nuo aštuonių mėnesių lygumose sumažėja iki mažiau negu šešių mėnesių 1000 metrų aukštyje. Tai reiškia, kad reikia bent trečdaliu daugiau pašarų gyvuliams šerti, skaičiuojant ne tokiuose produktyvuoje žemės plotuose pagal pašarinį vieneta.

⁽⁹⁾ Išsamesnės informacijos galima rasti adresu <http://www.artisoudemargeride.com/>.

4.5.4 Kompensacinė išmoka už nuolatinės gamtines kliūtis (angl. CAPNH) yra pagrindinė priemonė šiems tikslams pasiekti. Kompensacijos ribos pageidautinos tam, kad būtų galima apriboti vidutinių ir didelių ūkių augimą, siekiant palaikyti pakanamą jų skaičių ir taip užkirsti kelią regiono ištuštėjimui.

4.6 Turi būti toliau taikomos ir stiprinamos kitos paramos ūkininkavimui kalnų regionuose priemonės

4.6.1 Ekstensyvios žolininkystės politika

4.6.1.1 Ankstesniais programų kūrimo laikotarpiais agrarinės aplinkosaugos priemonės padėjo įgyvendinti politiką, kuria buvo siekiama skatinti žolininkystę ekstensyvaus ūkininkavimo vietovėse. Šio tikslo turėtų būti siekiama paprastomis priemonėmis, kuriomis laisvai gali pasinaudoti daugybė ūkininkų, ir papildomomis tikslingesnėmis priemonėmis, skirtomis vietovėms, susiduriančioms su specifinėmis aplinkos problemomis.

4.6.1.2 Apribojus agrarinės aplinkosaugos pagalbą pastarosioms vietovėms, būtų prieštaraujama faktiniam šios priemonės tikslui, kadangi ji beveik neišvengiamai paskatintų ūkininkus nebeužsiimti gyvulininkyste ir palikti žemes dirvonuoti, o tai turėtų neigiamos įtakos stichinių nelaimių prevencijai, minėtų teritorijų daugiafunkcionalumui ir biologinės įvairovės išsaugojimui. Vis dėlto reiktų atkreipti dėmesį į tai, kad nuo 2007 m. įsigaliosiančios agrarinės aplinkosaugos priemonės yra paremtos didesne atranka nei anksčiau, nes numato privalomą neatlyginčiną minimalią sumą, priklausančią nuo ūkininkų vykdomo kompleksinio paramos susiejimo.

4.6.2 Investicijų skatinimas

4.6.2.1 Didesnes pastatų statybos kalnų regionuose išlaidas lemia įvairūs veiksniai, pvz., pastatai turi atlaikyti dideles sniego mases ir stiprų vėją, būti gerai izoliuoti, reikia atlikti daugiau ekskavacijos darbų, tvartuose ilgiau laikyti gyvulius, o dėlto tenka kaupti daugiau pašarų ir susidaro daugiau atliekų. Didesnes mechanizacijos sąnaudas, atsirandančias dėl būtinybės nuožulniuose žemės plotuose ir šlaituose naudoti specialią įrangą, taip pat lemia pirmalaikis įrangos nusidėvėjimas dėl klimato sąlygų ir mažais kiekiais gaminamos įrangos kaina. Investicijų skatinimas, kaip ir kompensacijos už gamtines kliūtis, yra žemės ūkio įmonių išlikimo prielaida. Todėl kalnų regionuose būtina didinti investicijas.

4.6.3 Skatinimas ūkininkauti jaunimą ir subsidijuojamos paskolos

4.6.3.1 Dėl ateities perspektyvų stokos, alinančio darbo ir finansinės reikiamo kapitalo naštos ūkininkaujančių žmonių

skaičius kalnuotuose regionuose ir kitose vietovėse mažėja: trims ūkininkams kalnų regionuose arba kitose vietovėse nutraukus savo veiklą, juos pakeičia tik vienas ūkininkas.

4.6.3.2 Vis dėlto dėl ūkininkavimo kalnų regionuose sistemų pažeidžiamumo ir didesnių negu lygumose investicijų čia dar svarbiau skatinti naujas kartas perimti ūkį iš ūkininkavimo veiklą nutraukusiųjų ir steigti naujus ūkius. Šis tikslas tiesiogiai susijęs su žemės ūkiu, tačiau kartu yra visuotinai svarbus, kaip jau prieš tai buvo pabrėžta.

4.6.4 Didesnių paslaugų sąnaudų kompensavimas

4.6.4.1 Didesnes paslaugų (apsėklinimo, derliaus nuėmimo ir t. t.) išlaidas daugiausia lemia mažesnis kalnuotų regionų ūkių tankis, todėl pailgėja transportavimo kelias, pasidaro sudėtingesnės transporto sąlygos, dėl kurių transporto priemonės greičiau susidėvi. Siekiant kalnų regionuose išsaugoti žemės ūkio įmones, būtina remti tokias (visų pirma pieno surinkimo) paslaugas, kurių sąnaudas dabar dengia patys ūkininkai. Argumentas, kad tokia parama iškreipia konkurenciją kalnų regionų atveju nėra pateisinamas, kadangi negalima visiems regionams vienodai ir nediferencijuotai taikyti rinkos taisyklių.

4.6.5 Parama maisto produktų pramonei

4.6.5.1 Siekiant padidinti kalnų regionų žemės ūkio produkcijos vertę, turi būti sudarytos galimybės vietoje naudotis pramoninio perdirbimo ir realizavimo infrastruktūra. Vis dėlto žemės ūkio produktų gamybos sektorius taip pat susiduria su kalnuotoms teritorijoms būdingais apribojimais, pvz., atokumas nuo rinkų, didesnės transporto, statybos bei priežiūros sąnaudos. Tai galėtų padėti kurti naujas darbo vietas, kurios būtų kaimo vietovėse yra nepaprastai svarbios.

4.6.5.2 Todėl nuolatinė parama tokiai veiklai yra tinkama ir reikalinga. Maisto produktų gamybos pramonė privalo turėti plačias galimybes gauti regioninę paramą.

4.6.6 Investicijų į kaimo turizmą skatinimas

4.6.6.1 Kai kuriuose Europos kalnų regionuose, pvz., Austrijoje, kaimo turizmas yra labai išvystytas ir yra papildomas pajamų šaltinis, akivaizdžiai padedantis įmonėms išgyventi. O patrauklus gamtovaizdis ir žemdirbystės plotai (taip pat ir ne kaimo) skatina vystyti turizmą šiose vietovėse.

4.6.7 Parama Europos chartijai dėl kokybiškų maisto produktų

4.6.7.1 Dauguma kalnų regionų ūkių negali konkuruoti su lygumų ūkiais, kadangi jie neparduoda masinės gamybos, normas atitinkančių prekių už tą pačią kainą (arba dėl atokumo dažnai parduoda už mažesnę kainą). Siekiant padidinti ūkininkų pajamas kalnų regionuose labiau negu kitose vietovėse turėtų būti užtikrinama produktų kokybė, autentiškumas ir originalumas, taip pat turėtų būti diegiami mechanizmai žemės ūkio produktų sektoriaus gamybai ir struktūroms gerinti, taip siekiant didesnės papildomos vertės. Daug kilmės vietų pavadinimų kilę iš kalnų vietovių.

4.6.7.2 Tinkama aukštos kokybės žemės ūkio produktų iš kalnų regionų apsauga, t. y. vartotojų pasitikėjimas ir tinkamas gamintojų atlyginimas, yra vienas iš pagrindinių ūkininkavimo kalnų vietovėse ateities iššūkių. Todėl Komitetas pasirašė Europos chartiją dėl kokybiškų kalnų maisto produktų ⁽¹⁰⁾ ir tikisi, kad Bendrijos institucijos palaikys šią iniciatyvą.

4.7 Žemės ūkio ir regioninės politikos integravimas siekiant užtikrinti didesnę jų poveikį kalnuotoms teritorijoms

4.7.1 Vienas iš Europos regioninės politikos tikslų yra teritorinė sanglauda, į kurią BŽŪ politikoje retai atsižvelgiama. Joje numatyta kaimo dimensija, kurią reikėtų sustiprinti. Kartu šios dvi politikos sritys, jas koordinuojant, galėtų daryti reikšmingą ir teigiamą poveikį tvariam kalnuotų teritorijų vystymuisi.

4.8 Kiti svarstyliniai klausimai

4.8.1 Būtina koordinuotai spręsti didžiųjų plėšrūnų problemą

4.8.1.1 Intensyvi avininkystė Europos kalnų regionuose atsirado ir plėtojosi tik išnaikinus didžiuosius plėšrūnus. Vėl pagausėjus didžiųjų plėšrūnų, pvz., vilkų Alpėse ir meškų Pirėnuose, susidaro grėsmė tokiai ekstensyviai gyvulininkystei, kai bandos nėra nuolat prižiūrimos.

4.8.1.2 Buvo imtasi iniciatyvų pateikus tinkamų sprendimų, kurie padėjo suderinti ganyto kalnų vietovėse praktiką su didžiųjų plėšrūnų apsauga, ypač Italijoje ir Ispanijoje (veiksmingos apsaugos priemonės, kompensacijos už nuostolius, kompensacijos už papildomą veiklą gyvenant plėšrūnų gausiose vietose ir t. t.). Tokios iniciatyvos galėtų būti plėtojamos toliau. Ši patirtis turėtų būti perkelta į kitus Europos kalnų regionus.

⁽¹⁰⁾ Žr. tinklapį <http://www.mountainproducts-europe.org/sites/euromontana/>

4.8.2 Miškininkystė yra būtinas papildomas veiksnys

4.8.2.1 Bendras kalnų miškų plotas 15 ES valstybių narių sudaro apie 28 mln. hektarų, o 25 ES valstybėse narėse — 31 mln. hektarų ir auga sparčiau negu visi Europos miškai apskritai. Miškininkystė kalnų vietovėse dažnai yra papildomas ūkininkų pajamų šaltinis. Kadangi šiuo metu biomasei tenka vis svarbesnis vaidmuo, visų pirma energetikoje, miškininkystė galėtų būti dar viena tvaraus kalnų regionų vystymo galimybė su sąlyga, kad naujai apsodinti miškų plotai bus naudojami racionaliai. Savo mechaninėmis savybėmis tinkamų rūšių atranka būtų puiki proga kalnuotiems regionams ir statybų iš medžio rinkoms, be to padėtų apriboti importą iš trečiųjų šalių, kuris gali sukelti ekologines katastrofas.

4.8.2.2 Funkciniu požiūriu kalnų miškų ekosistemos taip pat išsiskiria specifinėmis ypatybėmis. Be to, jos atlieka pagrindinį vaidmenį reguliuojant paviršinį ir požeminį vandenį ir yra ypač pažeidžiamos išorės poveikio (taršos, pernelyg didelio laukinių gyvūnų skaičiaus, audrų, vabzdžių) ir gaisrų, kurių sunkiau išvengti ir kuriuos sunkiau kontroliuoti tokiose srityse, kurias sudėtinga pasiekti ir (arba) kuriose ugnis gali žaibiškai išplisti.

4.8.2.3 Kalnų ekosistemų stabilumas yra svarbus ne tik šioms vietovėms, bet ir žemiau esantiems regionams.

4.8.3 Komitetas palankiai vertina tai, kad Europos Bendrija priėmė Alpių konvencijos Ūkininkavimo kalnų vietovėse protokolą. Europos Komisija raginama skatinti tokio pobūdžio tarpautinį bendradarbiavimą dėl visų Europos kalnų masių.

5. Salų regionai

5.1 Apibrėžtis

5.1.1 Daugiau nei 10 mln. europiečių (apie 3 proc. visų ES gyventojų) gyvena 286 salose, kurių bendras plotas sudaro daugiau nei 100 000 kvadratinį metrų (3,2 proc. ES teritorijos). Šios 286 salos skirstomos į salų grupes. Galima išskirti 30 salų regionų, pvz., remiantis ES sąvoka, 4 Balearų salos sudaro vieną salų regioną. Apskritai, žemdirbystė šiose 286 salose yra žemesnio ekonominio išsivystymo lygio, nei Europos žemyne. Salų regionai sukuria 2,2 proc. ES BVP, o tai sudaro vos 72 proc. ES vidurkio.

5.1.1.1 Daugiausia kalbama apie Viduržemio jūros salas: 95 proc. Europos Sąjungos salų gyventojų gyvena Viduržemio jūros salose ir vos 5 proc. Atlanto vandenyno ar Šiaurės jūros salose. Vien penkiuose Viduržemio jūros salų regionuose (Sicilijoje, Korsikoje, Sardinijoje, Balearų salose ir Kretoje) gyvena 85 proc. Europos salų gyventojų.

5.1.1.2 Dažnai kalbama apie sąnaudas dėl salos padėties, t.y. papildomas gyvenimo saloje sąnaudas. Tačiau kyla klausimas, ar šios sąnaudos iš tikrųjų patiriamos: ar vartojimas ir gamyba saloje kainuoja brangiau, nei žemyne? Norint teigiamai atsakyti į šį klausimą reikėtų pritarti prielaidai, kad natūrali aplinka turi įtakos žmogaus veiklai, o kartu ir žemdirbystei, tada būtų galima kalbėti apie „sąnaudas dėl gyvenimo saloje“.

5.2 Bendrosios pastabos

5.2.1 Nors įvairiuose regionuose padėtis skiriasi, salų žemės ūkiui būdingos dvi bendros savybės: dvilypumas ir priklausomybė, kadangi modernus, „orientuotas į eksportą“ žemės ūkis yra praktikuojamas drauge su tradiciniu žemės ūkiu, artimu natūrinei žemdirbystei, labai priklausančiai nuo išorės veiklos tiek dėl gamybos faktorių, galutinės produktų paskirties, tiek ir dėl prekybos vietoje ar už regiono ribų. Prekybos balansas aiškiai parodo, kad šie regionai eksportuoja vieną ar du „specializuotus“ gaminius, kartu importuodami didelio pasirinkimo žemės ūkio produktų, skirtų vietiniam vartojimui.

5.2.2 Bet kuriuo atveju, kaimo plėtra susiduria su daugeliu nuolatinų bendrų problemų, susidarantių dėl šių regionų geografinės ir ekonominės atskirties, o tas problemas dar aštrina kitos pirmiau išvardytos gamtinės kliūtys.

5.3 Specialiosios pastabos

Šie regionai susiduria su nuolatinėmis kliūtimis, išskiriančiomis juos iš žemyninės dalies regionų. Šios kliūtys yra:

5.3.1 Bendrosios ir žemės ūkio kliūtys:

- izoliuotumas nuo žemyninės dalies,
- ribotas naudojamas žemės plotas,
- ribotos vandens atsargos,
- riboti energijos šaltiniai,
- mažėjantis gyventojų, ypač jaunimo, skaičius,
- kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas,
- palankių ekonomikos sąlygų verslui nebuvimas,
- sunkiai pasiekiamas aukštos kokybės švietimas ir sveikatos priežiūros paslaugos,

— didesnė jūrų ir oro transporto komunikacijų ir infrastruktūros kaina,

— sudėtingas atliekų tvarkymas.

5.3.2 Žemės ūkio kliūtys:

- monokultūros ūkiai ir vietos rinkų sezoniškumas,
- teritorinė fragmentacija, dėl kurios valdymas,
- administravimas ir ekonominis vystymasis yra sudėtingesnis,
- ribotas rinkos dydis,
- izoliuotumas nuo didžiųjų rinkų,
- žaliavų tiekimo oligopolija,
- perdirbimo ir rinkodaros infrastruktūrų trūkumas,
- didelis augančio turizmo spaudimas.

6. Atokiausi regionai

6.1 Apibrėžtis

6.1.1 Komisija yra nusprendusi patvirtinti bendrą politiką šiems regionams, atokiausiems regionams ir saloms pateikdama specialiai pritaikytų programų (POSEI): POSEIDOM Prancūzijos užjūrio departamentams (Martinikai, Gvadelupai, Gvianai ir Reunionui), POSEICAN Kanarų saloms ir POSEIMA Maderos ir Azorų saloms.

6.2 Bendrosios pastabos

6.2.1 Atokiausių regionų žemės ūkis, nepriklausomai nuo palyginti nedidelės jo reikšmės regiono BIP (bet kuriuo atveju, didesniai už Bendrijos vidurkį), yra esminis sektorius šių regionų ekonomikai (daro didelį netiesioginį poveikį transportui ir kitoms susijusioms veiklos sritims), regionų socialinei pusiausvyrai ir užimtumo stabilumui, teritorijų planavimui, jų gamtos ir kultūros paveldo išsaugojimui bei, dėl strateginių priežasčių, saugumui tiekimo srityje.

6.3 Specialiosios pastabos

6.3.1 Dėl gamtinių kliūčių ir gamybos priemonių bei atitinkamų technologijų tiekimo sunkumų susidaro didesnės gamybos sąnaudos.

6.3.2 Ypatingai sunku yra šių regionų gaminiams, atsieinantiems brangiau už žemyninėje Europoje pagamintas prekes, konkuruoti su produktais, įvežamais į vietos rinką. Šie sunkumai susidaro dėl gamybos išsklaidymo, padrikumo ir atitinkamų perdirbimo ir prekybos struktūrų trūkumo. Beje, atsirandantys vis nauji prekybos centrai ir dideli tiekimo tinklai padėties neigina.

6.3.3 Nesant masto ekonomijos, turint ribotos apimties ir dažnai susiskaldžiusias vietines rinkas, trūkstant įvairių asociacijų (kooperatyvų ir t.t.), nepakankant ar visiškai nesant skerdyklų ir nedidelių perdirbimo įmonių, padėtis darosi dar sunkesnė.

6.3.4 Vietos perdirbimo pramonė, kurios vystymąsi taip pat apsunkina tokio pobūdžio kliūtys, irgi neturi tinkamų klientų, kadangi galimybė gauti papildomos vertės už gaminius yra labai ribota.

6.3.5 Eksporto srityje sunkumai labai panašūs: pasiūla yra padrika ir susiskaldžiusi, prekybos sistemos ir infrastruktūros skiriasi, sunku patekti į paskirties tiekimo centrus, per tinkamą laiką sureaguoti į rinkos pokyčius ir t. t.

6.3.6 Mažėja vietos gyventojų, ypatingai jaunimo, kadangi gyventojus traukia kiti ekonomikos sektoriai, ypač turizmas, arba jie emigruoja iš salų regionų.

6.3.7 Ūkiai, kuriuose esminį vaidmenį atlieka moterys, paprastai yra nedidelės apimties ir šeimyninio pobūdžio; juose labai dažnai dirbama nepilną darbo dieną ir susiduriama su didelėmis problemomis norint užsiimti ekstensyvesne žemdirbyste dėl per didelio susiskaldymo ir sunkumų mechanizuojant ūkį.

6.3.8 Nesant didelio pramonės sektoriaus, ekonomikos vystymasis krypta į turizmo sektorių, o tai didina aplinkos pažeidžiamumą ir žemės ūkiui sudaro nepalankias sąlygas, kadangi abu sektoriai konkuruoja dėl geriausių žemių, vandens ir darbo rankų. Be to, gyventojų kėlimasis į pakrančių zonas sukelia erozijos ir dykumėjimo problemų.

6.4 Žemės ūkio kliūtys

6.4.1 Žemės ūkio produktai, pvz., pomidorai, tropiniai vaisiai, augalai ir gėlės privalo konkuruoti tose pačiose rinkose su analogiškais produktais iš kitų šalių, sudariusių asociacijos sutartis su ES, pvz., Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno (AKR) grupės šalimis, Maroku arba šalimis, kurioms taikomi lengvatiniai režimai.

6.4.2 POSEI žemės ūkio programos dar nebuvo panaudotos itin veiksmingai daugiausia dėl to, kad kai kurios priemonės įsigaliojo tik pastaruoju metu. Todėl turi būti laikomasi nustatytų ribų, suteikiančių šioms programoms pakankamai finansinių išteklių tikslams pasiekti.

6.4.3 Naujoji schema, įsigaliosianti po būsimos reformos bananų sektoriuje dėl bendrojo rinkų organizavimo, turėtų išsaugoti Bendrijos gamintojų pajamas ir tvarų užimtumą, kad būtų užtikrinta Bendrijos bananų sektoriaus ateitis.

6.4.4 Galutinis PPO derybų rezultatas (siūlomi maitinimo mokesčių pakeitimai). Jeigu bus būtina, reikės imtis tinkamų priemonių, kurios užtikrintų nagrinėjamų sektorių ūkininkų užimtumą ir pajamas.

6.4.5 Atsižvelgiant į specifines šių regionų gamtos ypatybes, reikėtų numatyti ir stiprinti augalų ir gyvūnų sveikatos priežiūrą, pasitelkiant visas reikiamas technines priemones ir žmogiškuosius išteklius.

7. Pasiūlymai salų ir atokiausiems regionams

7.1 Komitetas pažymi, kad šiuose regionuose žemės ūkis atlieka strateginį vaidmenį, jis yra socialinės, kultūrinės, teritorinės, gamtos pusiausvyros ir peizažo harmonijos veiksnys.

7.2 Išnagrinėjęs įvairius pirmiau minėtus dokumentus, Komitetas konstatuoja, kad yra struktūrinių trūkumų žemės ūkio veiklai vystyti salų ir atokiausiuose regionuose.

7.3 Todėl Komitetas mano, kad būtina Europos Komisijai nusiųsti keletą rekomendacijų, kurios ją paskatintų imtis specialių priemonių, siekiant spręsti problemas, susijusias su šių regionų izoliuotumu ir atokia padėtimi. Su šiomis problemomis susiduria 16 milijonų Europos Sąjungos piliečių, ypatingai šiose teritorijose vystant žemės ūkio veiklą.

7.4 Dėl salų ir atokiausių regionų Komitetas primygtinai prašo Europos Komisijos:

7.4.1 **visoms šioms teritorijoms suteikti mažiau palankios žemės ūkiui vietovės statusą.** Specifinės kliūtys vystyti žemės ūkį Maltos ir Gozo⁽¹⁾ salose yra svarbus precedentas, kurio pagrindu turėtų būti įvesta ši priemonė salų ir atokiausiose teritorijose;

7.4.2 **nustatyti pagalbos žemės ūkio gaminių pervežimui tarp šių vietovių ir žemyno** bei pervežimui tarp salų tvarką. Subsidijos pervežimo išlaidoms salų ir atokiausių regionų žemės ūkio gaminiams turėtų suteikti galimybę Europos rinkoje konkuruoti su likusios Sąjungos dalies žemės ūkio gaminiais;

⁽¹⁾ Čekijos Respublikos, Estijos, Kipro, Latvijos, Lietuvos, Vengrijos, Maltos, Lenkijos, Slovėnijos ar Slovakijos Stojimo į Europos Sąjungą sutartis.

7.4.3 sudaryti **planą, kuris užtikrintų pagrindinių žemės ūkyje naudoti skirtų produktų vienodas kainas šiose vietovėse** (tokių produktų kaip degalai, trąšos, žemės ūkio technika ir t. t.), kad būtų sumažintos žemės ūkio veiklos salos ir atokiausiose vietovėse papildomos gamybos išlaidos. Reikia numatyti priemones, kuriomis būtų siekiama paremti pagrindinių pašarams skirtų produktų importą;

7.4.4 kaimo vystymo planuose, kurie susiję su statybomis ir investicijomis į konkrečias infrastruktūras siekiant sumažinti izoliuotumo ir atokiausių vietovių sąlygojamus trūkumus, numatyti ir padidinti bendro Europos finansavimo dalį. Kalbant apie tokius planus, galima paminėti: drėkinimo, panaudojant išvalytus vandenius, planus, drėkinimo sistemas, uostų ir sandėliavimo infrastruktūras, pagalbą realizavimui ir t. t.;

7.4.5 nustatyti **specialias priemones siekiant užtikrinti oligopolinės veiklos** (ypač būdingos saloms) **priežiūrą ir kontrolę**, kai dėl menkų vietos rinkos apimčių susikuria maži tiekimo įmonių, kurių pelno marža kartais didžiulė. Kova su tokia praktika padės šiose vietovėse vystyti laisvąją prekybą.

7.5 Antra vertus, kalbėdamas apie konkrečiai Europos salynams (ne atokiausiems) skirtas priemones, Komitetas Europos Komisijai primygtinai siūlo:

7.5.1 patvirtinti **konkrečias veiklos programas, skirtas ne atokiausiems Sąjungos salynams**. Būdamas tokio pat pobūdžio, kaip ir atokiausioms vietovėms patvirtintos programos ⁽¹²⁾, šios konkrečios programos turi salynams suteikti galimybes pasiekti panašių rezultatų, kokių pasiekė septynios atokiausios

vietovės: 1994–1999 m. ir 2000–2006 m. laikotarpiais šioms vietovėms buvo suteiktas struktūrinių fondų finansavimas, kuris sudarė vienam gyventojui 33 proc. daugiau lėšų, nei kitiems pirmojo tikslo regionų gyventojams. Ši pagalba paskatino ekonomikos augimą ir sumažino nedarbo lygį, kuris buvo gerokai didesnis, nei daugelio kitų ES regionų;

7.5.2 nauju regioninės politikos 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu padidinti Europos fondų įnašo dalį bendrose remtinose išlaidose, kad būtų nustatytas didžiausias 85 proc. įnašas, kaip tai šiandien yra atokiausių vietovių ir atokiausių Graikijos salų atveju ⁽¹³⁾. Naujas Komisijos pasiūlymas ⁽¹⁴⁾ (2007–2012 m. laikotarpiui) dėl salų mums atrodo per menkas (iki 60 proc.);

7.5.2.1 sudaryti vietos ir regionų valdžios institucijoms galimybę įgyvendinti JEREMIE ⁽¹⁵⁾ programą kaip investicinį fondą, kuris galės skirti finansinę paramą jauniems ūkininkams, nusprendusiems imtis maisto produktų gamybos.

7.5.3 Komitetas siūlo, kad salynams būtų taikomas konkretus naujų struktūrinių fondų požiūris.

7.5.4 Atsižvelgdamas į tai, kad nėra konkrečios salų patiriamų išlaidų kompensavimo politikos, EESRK primygtinai kviečia suinteresuotus subjektus, vyriausybes, pilietinę visuomenę ir kitus prisidėti prie jo pastangų sukurti struktūrą, kuriai būtų nukreipiami visi prašymai spręsti problemas ir kuri juos koordinuotų, kad žemdirbiams — moterims ir vyrams — būtų sudarytos sąlygos toliau gyventi ir dirbti salynuose.

2006 m. rugsėjo 13 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkė
Anne-Marie SIGMUND

⁽¹²⁾ POSEIDOM programa atokiausioms Prancūzijos vietovėms, POSEICAN programa Kanarų saloms ir POSEIMA — Azorų ir Maderos saloms.

⁽¹³⁾ Reglamentas Nr. 1260/1999.

⁽¹⁴⁾ COM(2004) 492 final.

⁽¹⁵⁾ OL C 110 2006 05 09 (pranešas Antonello Pezzini).